

חק לישראל – פרשת אחרי מות יום ג'

תורה – ויקרא פרק טז'

(יא) וְהִקְרִיב אֶהָרֶן אֶת פֶּר החֲטָאת אֲשֶׁר לוֹ וְכִפֵּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ וְשָׁחַט אֶת פֶּר החֲטָאת אֲשֶׁר לוֹ: (יא) וְהִקְרִיב אֶהָרֶן אֶת פֶּר החֲטָאת אֲשֶׁר לוֹ וְכִפֵּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ וְשָׁחַט אֶת פֶּר החֲטָאת אֲשֶׁר לוֹ: (יא) וְיִקְרַב אֶהָרֶן יַת תּוֹרָא דְחֲטָאתָא דִּי לִיהּ וְיִכְפֵּר עֲלוּהִי וְעַל אֲנָשׁ בֵּיתֵיהּ וְיִכּוֹס יַת תּוֹרָא דְחֲטָאתָא דִּי לִיהּ:

(יב) וְלָקַח מִלֵּא המִחְתָּה גְחָלֵי אֵשׁ מֵעַל המִזְבֵּחַ מִלְּפָנֵי יְהוָה וּמִלֵּא חֲפָנָיו קִטְרֵת סַמִּים דְּקָה וְהִבִּיא מִבֵּית לְפָרְכָת: (יב) וְלָקַח מִלֵּא המִחְתָּה גְחָלֵי אֵשׁ מֵעַל המִזְבֵּחַ מִלְּפָנֵי יְהוָה וּמִלֵּא חֲפָנָיו קִטְרֵת סַמִּים דְּקָה וְהִבִּיא מִבֵּית לְפָרְכָת: (יב) וְיִסַּב מְלִי מִחֲתִיתָא גּוּמְרִין דְּאִשָּׁא מֵעֲלֹי מִדְּבָחָא מִן קֳדָם יי וּמְלִי חֲפָנֵיהּ קִטּוֹרֵת בּוּסְמִין דְּקִיקִין וְיַעַל מְגִיזוֹ לְפָרְכָתָא: (יג) וְנָתַן אֶת הקִטְרֵת עַל האֵשׁ לְפָנֵי יְהוָה וְכִסָּה עֵנַן הקִטְרֵת אֶת הכִּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל הָעֵדוּת וְלֹא יָמוּת: (יג) וְנָתַן אֶת הקִטְרֵת עַל האֵשׁ לְפָנֵי יְהוָה וְכִסָּה עֵנַן הקִטְרֵת אֶת הכִּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל הָעֵדוּת וְלֹא יָמוּת: (יג) וְיִתֵּן יַת קִטּוֹרֵת בּוּסְמִיָּא עַל אֲשִׁתָּא לְקֳדָם יי וְחָפִי עֲנָנָא קִטְרָתָא יַת כְּפָרְתָא דִּי עַל סְהַדוּתָא וְלֹא יָמוּת:

(יד) וְלָקַח מִדָּם הַפֶּר וְהִזָּה בְּאֶצְבָּעוֹ עַל פְּנֵי הכִּפֹּרֶת קִדְמָה וְלְפָנֵי הכִּפֹּרֶת יִזָּה שִׁבְעַת פְּעָמִים מִן הַדָּם בְּאֶצְבָּעוֹ: (יד) וְלָקַח מִדָּם הַפֶּר וְהִזָּה בְּאֶצְבָּעוֹ עַל פְּנֵי הכִּפֹּרֶת קִדְמָה וְלְפָנֵי הכִּפֹּרֶת יִזָּה שִׁבְעַת פְּעָמִים מִן הַדָּם בְּאֶצְבָּעוֹ: (יד) וְיִסַּב מִדְּמָא דְתוֹרָא וְיִזָּה בְּאֶצְבָּעֵיהּ עַל אִפֵּי כְּפָרְתָא קִדְמָא וְלְקֳדָם כְּפָרְתָא וְדִי שִׁבְעַת זְמַנִּין מִן דְּמָא בְּאֶצְבָּעֵיהּ:

(טו) וְשָׁחַט אֶת שְׂעִיר החֲטָאת אֲשֶׁר לָעָם וְהִבִּיא אֶת דָּמוֹ אֶל מִבֵּית לְפָרְכָת וְעָשָׂה אֶת דָּמוֹ כְּאֲשֶׁר עָשָׂה לְדָם הַפֶּר וְהִזָּה אֹתוֹ עַל הכִּפֹּרֶת וְלְפָנֵי הכִּפֹּרֶת: (טו) וְשָׁחַט אֶת שְׂעִיר החֲטָאת אֲשֶׁר לָעָם וְהִבִּיא אֶת דָּמוֹ אֶל מִבֵּית לְפָרְכָת וְעָשָׂה אֶת דָּמוֹ כְּאֲשֶׁר עָשָׂה לְדָם הַפֶּר וְהִזָּה אֹתוֹ עַל הכִּפֹּרֶת וְלְפָנֵי הכִּפֹּרֶת: (טו) וְיִכּוֹס יַת צִפְיָא דְחֲטָאתָא דִּי לְעַמָּא וְיַעַל יַת דְּמִיָּה לְמְגִיזוֹ לְפָרְכָתָא וְיַעֲבֵד לְדְמִיָּה כְּמָא דִּי עֲבַד לְדְמָא דְתוֹרָא וְיִזָּה יַתִּיהּ עַל כְּפָרְתָא וְלְקֳדָם כְּפָרְתָא:

רס"י

הדקה שמערב יום הכפורים היה מחזירה למכתשה:

(יג) על האש – שבתוך המחטה: ולא ימות – הא חס לא עשאה כתקנה חייב מיתה:

(יד) והזה באצבעו – הזאה אחת במשמע: ולפני הכפרת יזה שבע – הרי אחת למעלה ושבע למטה:

(טו) אשר לעם – מה שהפר מכפר על הכהנים מכפר השעיר על ישראל והוא השעיר שעלה עליו הגורל לשם: כאשר עשה לדם הפר – אחת למעלה ושבע למטה:

(יא) וכפר בעדו וגו' – (ת"כ) וידוי שני עליו ועל אחיו הכהנים שהם כלם קרוים ביתו שני' (תהלים קלה) בית אהרן זרכו את ה' וגו' מכאן שהכהנים מתכפרים זו (ת"כ) וכל כפרתו אינה אלא על טומאת מקדש וקדשיו כמו שגא' וכפר על הקדש מטומאות וגו':

(יב) מעל המזבח – יא החילון (יומא מה): מלפני ה' – מלד שלפני הפתח והוא לד מערבי: דקה – (יומא מו) מה ת"ל דקה והלא כל הקטורת דקה היא שנאמר (שמות ל) ושחקה ממנה הדק אלא שתהא דקה מן

חק לישראל – פרשת אחרי מות יום ג'

נביא – יחזקאל פרק כב' יא'–טו'

(יא) וְאִישׁ אֶת אֶת רְעֵהוּ עָשָׂה תוֹעֵבָה וְאִישׁ אֶת פִּלְתוֹ טָמֵא בְזִמְהָ וְאִישׁ אֶת אָחִיתוֹ בֵּת אָבִיו עֵנָה בָּהּ: (יא) וגבר ית אחתת חבריה עבר תועיבא וגבר ית כלתיה סאיב בעיצת חטאין וגבר ית אחתיה בת אבוהי עני ביד:

(יב) שָׁחַד לְקָחוּ בָּהּ לְמַעַן שִׁפְּךָ דָּם נִשְׁךְ וְתִרְבִּית לְקַחַת וְתִבְצְעֵי רְעִיךָ בְּעֵשֶׂק וְאֶתִי שְׂכַחַת נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה: (יב) שוחדא קבילו ביד בדיל למשפך דם זכאי חבוליא ורביתא נסיבת ואהנית רחימך באונסא ופולחני שבקת אמר יי אלהים:

(יג) וְהִנֵּה הַכִּיתִי כְּפִי אֶל בְּצַעְךָ אֲשֶׁר עָשִׂית וְעַל דְּמֹךְ אֲשֶׁר הָיוּ בְּתוֹכָהּ: (יג) והא איתיתי פורענותי עלך בחובי ממון אונסיך דאנסת ועל דם זכאי דאשתפיך בגויך:

(יד) הִיעָמַד לְבָבְךָ אִם תַּחְזֹקְנָה יְדֶיךָ לְיָמִים אֲשֶׁר אָנִי עֹשֶׂה אוֹתָךְ אָנִי יְהוִה דְּבַרְתִּי וְעָשִׂיתִי: (יד) היתקף לביך אם יתחסנך ידיך ליומיא דאנא עתיד למעבר עמך אנא יי גזרית במימרי ואקים:

(טו) וְהִפְּיֹצְתִי אוֹתָךְ בְּגוֹיִם וְזָרִיתֶךָ בְּאַרְצוֹת וְהִתְמַתִּי טְמֵאתָךְ מִמֶּנָּה: (טו) ואגלי יתיך לביני עממיא ואדרדינך במדינתא ואסיף סאובתיך מניך:

רש"י

(יב) ותצלעי רעיך בעושה – העשרת את ארוביך בעושה שעסקת מן העניים לשון אחר ותצלעי לשון גזל כמו וצולע כדך נאח ה' (תהלים ו') וכה פתרונו ותגזלי לרעיך בעושה: (יג) הכיתי כפי – לעקתי ווי וקינה. אל

כלעיך – כאן למדנו שהגזל קשה מן הכל שעליו נתחסס גזר דין: (יז) אשר אני עושה אותך – פועל לך כפעלך: (טו) והתימותי – וכליתי:

כתובים – משלי כה' כו'–כח' פרק כו א'–ב'

(כו) מֵעֵין נִרְפָּשׁ וּמְקוֹר מִשְׁחַת צְדִיק מָט לִפְנֵי רָשָׁע: (כו) היך דסכיר אניש מעינא ומבויעא מחבל צדיקא דנפל קדם רשיעא:

(כו) אָכַל דְּבַשׁ הַרְבּוֹת לֹא טוֹב וְחָקֵר כְּבֹדָם כְּבוֹד: (כו) למיכל דובשא סגי לא שפיר אף לא למבציא מלי מיקרתא:

(כח) עֵיר פְּרוֹצָה אֵין חוֹמָה אִישׁ אֲשֶׁר אֵין מַעְצָר לְרוּחוֹ: (כח) היך קרתא דתריעא ולא אית לה שורא היכנא גברא דלא מעצור רוחיה:

(א) כְּשִׁלְגַּ בְּקִיץ וְכַמָּטֵר בְּקִצְרֵי בֵּן לֹא נֶאֱמָה לְכֹסִיל כְּבוֹד: (א) איך תלגא בקיטא והיך מטרא בחצדא היכנא לא יאי לסכלא יקרא:

(ב) כְּצִפּוֹר לְנוֹד בְּדִרְדוֹר לְעוֹף בֵּן קָלִילַת חָנָם לֹא (לו') תֵּבֵא: (ב) היך צפרא דטאס והיך פרחתא דפרא היכנא לוטתא דמגן לא תעול:

רש"י

(כו) מעין נרפש – עכור כרגלים. לדיק מט לפני רשע – כשהלדיק מט לפני הרשע וירא להוכיח על פניו דרכו שנאווי הדצר כמעין נרפש ומקור נשחת:

חק לישראל – פרשת אחרי מות יום ג'

(א) כשלב בקיץ – בשעה ששטחין התאנים בחמה ליבשן ולעשות קליעות כדאמר הלחם והקיץ לאכול הנערים (שמואל ב טו):
 (ב) כלפור לנוד – שהוא נד וכדכור שהוא חוזר לקנו. כן קללת חנם לא תבוא – למי שהוליאה בפיו. דכור הוא עוף הנקרא רונל"ע בלעז ונקרא דכור שדעה צבית כשדה:

(כז) אכול דבש – לאכול דבש יותר מדאי רמז הדבר לדורש במעשה מרכזה ובמעשה בראשית לגלות לרבים ועמי הארץ מלגלגים על הדברים ושואלים מה למעלה מה למטה. וחקר כבודם כבוד – והיכן החקר ראוי להיות בדברי חכמי אשר כבודם כבוד בגזירותיהם יש לשאול מה טעם גזרו כך ולמה סייגו בכל גזירה וגזירה:

משנה – כתובות פרק יג'

(א) שני דיני גזרות היו בירושלים, אדמון, וחנון בן אבישלום. חנון אומר שני דברים, אדמון אומר שבעה. מי שהלך למדינת הים ואשתו תובעת מזונות, חנון אומר, תשבע בסוף ולא תשבע בתחלה. נחלקו עליו בני כהנים גדולים ואמרו, תשבע בתחלה ובסוף. אמר רבי דוסא בן הרפינס פדבריהם. אמר רבן יוחנן בן זכאי, יפה אמר חנון, לא תשבע אלא בסוף:

כשיבא בעלה ויכחישה ויאמר הנחתי לך מזונות, תשבע שלא הניח לה כלום: רבן יוחנן בן זכאי אומר – והלכה כמותו. ודוקא אחר שלשה חדשים לליאת הבעל פוסקין מזונות לאשה אם תבעה מזונות, אבל קודם זמן זה לא, שחזקה אין אדם מניח ביתו ריקן ויואל:

רע"ב – (א) שני דיני גזירות – שהיו גוזרין גזירות על הגזלנים וקונסים עליהן קנסות: שני דברים – שאין חכמים מודים לו: תשבע בסוף – כשישמעו בו שמת ותבוא לגבות כתובתה, תשבע שלא עיכבה צידה משל בעלה כלום: ולא תשבע בתחלה – בשעת גביית מזונות. ורמב"ם פירש, תשבע בסוף,

(ב) מי שהלך למדינת הים ועמד אחד ופרנס את אשתו, חנון אומר, אבד את מעותיו. נחלקו עליו בני כהנים גדולים ואמרו, ישבע במה הוציא ויטול. אמר רבי דוסא בן הרפינס פדבריהם. אמר רבן יוחנן בן זכאי, יפה אמר חנון, הניח מעותיו על קרן הצבי:

והיא אומרת לא הניח ורוצה להוליא ממנו, נשבע הבעל שזועת היסת ונפטר, והיו המעות חוב עליה לכשתאלמן או תתגרש. ובהא מתניתין נמי הלכה כרבן יוחנן בן זכאי:

רע"ב – (ב) איבד את מעותיו – לאמר, לא אמרתי לך הלויני ואני אפרע. אבל אם הלוי את האשה מעות למזונותיה על מנת שתשלם לו, הוא תובעה והיא תובעת את הבעל וישלם. ואם הבעל טוען הנחתי לה מזונות,

(ג) אדמון אומר שבעה, מי שמת והניח בנים ובנות, בזמן שהנכסים מרבין, הבנים יורשים והבנות גזונות. ובנכסים מעטים, הבנות יזונו והבנים יחזרו על הפתחים. אדמון אומר, בשביל שאני זכר הפסדתי. אמר רבן גמליאל, רואה אני את דברי אדמון:

ורמב"ם פירש, כל שאין זהם לפרנס הבנים והבנות עד שיבגרו הבנות, קרוי נכסים

רע"ב – (ג) ובנכסים מועטים – שאין זהם פרנסה שנים עשר חודש לזכרים ולנקבות.

חק לישראל – פרשת אחרי מות יום ג'

מועטים: בשביל שאני זכר הפסדתי – מרובים הפסדתי זנכסי מועטים. ואין כלומר, בשביל שאני זכר וראוי לירש זנכסי הלכה כאלמון:

(ד) הטוען את חברו פדי שמו, והודה בקנקנים, אדמון אומר, הואיל והודה במקצת הטענה, ישבע. וחכמים אומרים, אין זו הודאה ממין הטענה. אומר רבן גמליאל, רואה אני את דברי אדמון:

רע"ב – (ד) והודה בקנקנים – ריקים כלל שמו. וכגון שטענו חזירו עשרה כדי שמו יש לי אלכך: אלמון אומר – יש במשמעות טענה זו שמו וכדי, וכשהודה לו זכדים ריקים הוי הולאה במקל וחייב שבועה: וחכמים

(ה) הפוסק מעות לחתנו ופשיט לו את הרגל, תשב עד שילבין ראשה. אדמון אומר, יכולה היא שתאמר, אלו אני פסקתי לעצמי, אשב עד שילבין ראשי. עכשיו שאבא פסק עלי, מה אני יכולה לעשות, או כנוס או פטור. אומר רבן גמליאל, רואה אני את דברי אדמון:

רע"ב – (ה) ופשיט לו את הרגל – לשון בזיון, כלומר טול טיט ואבק שתחת רגלי. פירוש אחר, תלה אותי ברגלי על העז, שאין לי מה ליתן לך. ורמב"ם פירש ופשיט לו את

(ו) העורר על השדה והוא חתום עליה בעד, אדמון אומר, (יכול הוא שיאמר), השני נוח לי והראשון קשה הימנו. וחכמים אומרים, אבד את זכותו. עשאה סימן לאחר, אבד את זכותו:

רע"ב – (ו) העורר על השדה וכו' – ראובן מערער על השדה שציד שמעון ואומר לו, לוי שמכר לך גזלה ממני, והוא חתום על שטר המכירה שכתב לוי לשמעון שמכר לו: אלמון אומר יכול הוא שיאמר – מה שלא ערערתי בשעה שלקחת שדה זו מלוי וחתמתי עד בתוך השטר, לפי שלוי אדם חזק וקשה להוליאה מידו ונוח לי שתהא צידך שאוליאנה ממך בזין: איבד את זכותו – דהואיל וחתם הודה

(ז) מי שהלך למדינת הים ואבדה דרך שדהו, אדמון אומר, ילך בקצרה. וחכמים אומרים, יקנה לו דרך במאה מנה, או יפרח באויר:

רע"ב – (ז) ואבדה דרך שדהו – שהחזיקו זה בעלי השדות שבמכריו: ילך לו בקצרה – על כרחם יטול לו דרך לשדהו, אבל יברור לו דרך קצרה שלא ירבה ליטול. ובזמן שד' בני אדם מקיפים אותו מד' רוחות מודה אלמון לחכמים שכל אחד יכול לומר אייתי ראיה דלכך גבאי וסקול. ואם אדם אחד הקיפה

שאין לו עסק בה. ואין הלכה כאלמון. ודוקא כשחתם זה בעד הוא דפליגי אלמון וחכמים, אבל אם הוא חתום בזין לקיים את השטר, הכל מודים שלא איבד את זכותו, מפני שיכול לומר לא הייתי יודע מה שכתוב בשטר, שהדין החותם על ההנפק לקיים את השטר אין כריך שידע מה שכתוב בשטר אלא שיכיר חתימת העדים בלבד:

מד' רוחות מודים חכמים לאלמון דממה נפשך אורחיה גביה הוא. לא נחלקו אלא כשהקיפהו אדם אחד שבה מכח ארבעה בני אדם. אלמון אומר, מני אמר ליה ממה נפשך אורחיה גבך, וחכמים אומרים מני אמר ליה היאך, אי שתקת שתקת, ואי לא, מהדרכא

חק לישראל – פרשת אחרי מות יום ג'

שטרך למרייהו ולא מלית לאשתעווי דינא
 (ח) המוציא שטר חוב על חברו, והלה הוציא שפמכר לו את השדה, אדמון
 אומר, יכול הוא שייאמר, אלו הייתי חייב לה, היה לה להפרע את שלף
 בשפמכרת לי את השדה. וחקמים אומרים, זה היה פקח שפמכר לו את
 הקרקע, מפני שהוא יכול למשכנו:
רע"ב – (ח) והלה הוציא שמכר לו את
 השדה – הלוה הוציא עליו שטר מכירה
 מאוחרת לשטר ההלוואה, ואומר שטרך מזויף
 או פרוע, שאם הייתי חייב לך לא היית מוכר
 לי את השדה, שהיה לך לגבות חובך: זה היה
 פקח שמכר לו את השדה – לפי שהיה זה
 מזריח מטלטליו, ולא היה לו מהיכן ימשכנו
 על חובו, ועכשיו יטול את הקרקע. ובאתרא
 להלוקח יהיב זוזי והדר כתבי שטר מכירה
 (ט) שנים שהוציאו שטר חוב זה על זה, אדמון אומר, אלו הייתי חייב לה,
 כיצד אתה לזה ממני. וחקמים אומרים, זה גובה שטר חובו וזה גובה שטר
 חובו:

רע"ב – (ט) וחכ"א זה גובה שטר חובו –
 והלכה כחכמים:

(י) שלש ארצות לנשואין, יהודה, ועבר הירדן, והגליל. אין מוציאין מעיר
 לעיר ומכרף לכרף. אבל באותה הארץ, מוציאין מעיר לעיר ומכרף לכרף,
 אבל לא מעיר לכרף ולא מכרף לעיר. מוציאין מנה הרעה לנה היפה,
 אבל לא מנה היפה לנה הרעה. רבן שמעון בן גמליאל אומר, אף לא
 מנה רעה לנה יפה, מפני שהנה היפה בודק:

רע"ב – (י) שלש ארצות לנשואין – שאם
 נשא אשה בלתי מהן אינו יכול לכופה ללאת
 אחיו מארץ אל ארץ: כך – גדול מעיר.
 והוא מקום שוקים, ומכל סביבו באין שם
 לסחורה וכל דבר מזויז: אבל לא מעיר
 לכרף – שישבת הכרכין קשה, מפני שהכל
 מתישבים שם ודוחקים ומקרבין הבתים זו
 לזו ואין שם אויר: ולא מוכרף לעיר – דככר
 שכחי כל מילי, בעיר לא שכחי כל מילי:

(יא) הבל מעלן לארץ ישראל, ואין הבל מוציאין. הבל מעלן לירושלים,
 ואין הבל מוציאין. אחד האנשים ואחד הנשים. נשא אשה בארץ ישראל
 וגרשה בארץ ישראל, נותן לה ממעות ארץ ישראל. נשא אשה בארץ
 ישראל וגרשה בקפוטקיא, נותן לה ממעות ארץ ישראל. נשא אשה
 בקפוטקיא וגרשה בארץ ישראל, נותן לה ממעות ארץ ישראל. רבן שמעון

חק לישראל – פרשת אחרי מות יום ג'

בן גמליאל אומר, נותן לה מַמְעוֹת קפוטקיא. נְשָׂא אִשָּׁה בְּקפוטקיא וְגַרְשָׁה בְּקפוטקיא, נותן לה מַמְעוֹת קפוטקיא:

שלא לעלות, יוציא ויתן כתובה: קפוטקיא – היא כפתור. וקורין לה צערבי דמא"ת. ומעוטיה גדולות ושוקלות יותר משל ארץ ישראל. ומשום דכתובת אשה מדברי סופרים, הקלו בה לפרוע אותה צפחות צמעות. ורבי שמעון בן גמליאל סבר כתובה לאורייתא, ומשום הכי איזל בה לחומר. ולית הלכתא כוותיה:

רע"ב – (יאל) הכל מעלין – את כל בני ביתו אדם כופה לעלות עמו לירושלים, ואפילו אם קנה עבד עברי ילך העבד אחריו על כרחו, ואפילו מנוה היפה לנוה הרע, ואפילו מעיר שרובה ישראל לעיר שרובה עובדי כוכבים: ואין הכל מוציאין – ואין מוציאין שום אדם: אחד האנשים ואחד הנשים – אם הוא אומר לעלות והיא אומרת שלא לעלות, תלא בלא כתובה. ואם היא אומרת לעלות והוא אומר

גמרא – כתובות דף ק" ע"ב

מאי בודק כדשמואל דאמר שמואל שינוי וסת תחלת חולי מעים כתוב בספר בן סירא כל ימי עני רעים והאיכא שבתות וימים טובים כדשמואל דאמר שמואל שינוי וסת תחלת חולי מעים בן סירא אומר אף לילות בשפל גגים וגו' ובמרום הרים כרמו ממטר גגים לגגו ומעפר כרמו לכרמים: הכל מעלין לאתויי מאי לאתויי עבדים ולמאן דתני עבדים בהדיא לאתויי מאי לאתויי מנוה היפה לנוה הרעה ואין הכל מוציאין לאתויי מאי לאתויי עבד שברח מחוצה לארץ לארץ דאמרינן ליה זבניה הכא וזיל משום ישיבת ארץ ישראל הכל מעלין לירושלים לאתויי מאי לאתויי מנוה היפה לנוה הרעה ואין הכל מוציאין לאתויי מאי לאתויי אפי' מנוה הרעה לנוה היפה. תנו רבנן הוא אומר לעלות והיא אומרת שלא לעלות כופין אותה לעלות ואם לאו תצא בלא כתובה היא אומרת לעלות והוא אומר שלא לעלות כופין אותו לעלות ואם לאו יוציא ויתן כתובה היא אומרת לצאת והוא אומר שלא לצאת כופין אותה שלא לצאת ואם לאו תצא בלא כתובה הוא אומר לצאת והיא אומרת שלא לצאת כופין אותו שלא לצאת ואם לאו יוציא ויתן כתובה::

רש"י על הגמרא

היה לו עבד עברי ילך העבד אחריו על כרחו: לעלות – מחוזה לארץ לארץ וכן משאר גבולין לירושלים: ללא – מירושלים לגבולין או מארץ לחוזה לארץ:

שנוי וסת – אפילו לטובה: במרום הרים כרמו – שאין בידו ממון לקנות במקום טוב וקונה בראש ההר וכל זבלים שהוא מוציא לו נופל וזב לכרמים שתחתיו: לאתויי עבדים –

חק לישראל – פרשת אחרי מות יום ג'

זוהר – אחרי מות דף סט' ע"ב

אמר רבי אלעזר, פתיב, (ויקרא טז) כי ביום הזה יכפר עליכם וגו'. אכפר עליכם מפעי ליה. אלא יכפר עליכם, לאכללא יובלא, דנגיד מבועי לאשקאה בהאי יומא לכל עיבר, לארואה פלא, ולאשקאה פלא. ודא עליכם, פלומר, בגיניכון לדפאה לכון בהאי יומא, דכתיב לפני יי תטהרו. ולא ישלוט עליכו דינא:

רבי יהודה, אמר זכאין אינון ישראל, דקודשא בריה הוא אתרעי בהו, ובעי לדפאה להו, דלא ישתבח בהו חובה, בגין דיהון בני היכליה, וידורון בהיכליה. ולזמנא דאתי פתיב, (יחזקאל לו) וזרקתי עליכם מים טהורים וגו':

רבי יהודה פתח, (תהלים קל) שיר המעלות ממעמקים קראתיה יי. תנינו, בשעתא דברא קודשא בריה הוא עלמא, בעא למברי בר נש, אמליה באורייתא, אמרה קמיה, תבעי למברי האי בר נש, זמין הוא למחטי קמו, זמין הוא לארגזא קמו. אי תעביד ליה פעובדוי, הא עלמא לא יכיל למיקם קמו, כל שכן ההוא בר נש. אמר ליה, וכי למגנא אתקרינא, (שמות לד) אל רחום וחנון ארה אפים:

ועד לא ברא קודשא בריה הוא עלמא, ברא תשובה, אמר לה לתשובה, אנא בעינא למברי בר נש בעלמא, על מנת דכד יתובון לה מחוביהון, דתהוי זמינא למשבק חוביהון, ולכפרא עלייהו. ובכל שעתא ושעתא תשובה זמינא לגבי בני נשא, וכד בני נשא תייבין מחוביהו, האי תשובה תבת לגבי קודשא בריה הוא, וכפר על פלא, ודינין אתכפיין, ומתבסמן פלהו, ובר נש אתדכי מחוביה:

אימתי אתדכי בר נש מחוביה בשעתא דעאל בהאי תשובה פדקא חזי. רבי יצחק אמר, דתב קמי מלכא עלאה, וצלי (דף ע' ע"א) צלותא מעומקא דלכא, הדא הוא דכתיב ממעמקים קראתיה יי:

רבי אבא אמר, ממעמקים קראתיה יי, אתר גניז הוא לעילא, והוא עמיקא דבירא, ומהאי נפקין נחלין ומבועין לכל עיבר, וההוא עמיקא דעמיקתא אקרי תשובה. ומאן דבעי לאתבא ולא תדפאה מחובוי, בהאי עומקא אצטריך למקרי לקודשא בריה הוא, הדא הוא דכתיב ממעמקים קראתיה יי: תאנא, בשעתא דהוה בר נש חב קמי מאריה, וקריב קרבניה על מדבחא, וכהנא מכפר עליה, ובעי בעותיה עליה, מתערין רחמי, ודינין מתבסמן, ותשובה אריק ברכאן, במבועין דנגדין ונפקין, ומתברכין פלהו בוצינין פחדא, ובר נש אתדכי מחוביה:

חק לישראל – פרשת אחרי מות יום ג'

הלכה – הרמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק כב'

(י) תינקות תינקות מבת שלש ולמטה ותינוק בן תשע ולמטה מותר להתייחד עמהן שלא גזרו אלא על ייחוד אשה הראויה לביאה ואיש הראוי לביאה:
 (יא) אנדרוגינוס אינו מתייחד עם הנשים ואם נתייחד אין מכין אותו מפני שהוא ספק אבל האיש מתייחד עם האנדרוגינוס ועם הטומטום:
 (יב) אשת איש שהיה בעלה בעיר אינה חוששת לייחוד מפני שאימת בעלה עליה ואם היה זה גס בה כגון שגדלה עמו או שהיתה קרובתו לא יתייחד עמה ואע"פ שבעלה בעיר וכן כל המתייחד עם אשה והיה הפתח פתוח לרשות הרבים אין חוששין משום ייחוד:

לע"נ

זאב חיים בן שרה, משה דוד בן סוזנה מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סוזנה מלכה
 בת שמחה, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.